De perspectieven van ouderen van Marokkaanse afkomst met chronische ziekten in Vlaanderen en Brussel over levenseinde, palliatieve zorg en levenseindezorg: een exploratieve interviewstudie

Haio: FAOUJI SIHAM , U.G.
Promotor: VAN DEN BLOCK Lieve , V.U.B.
Praktijkopleider: KHARAGJITSING Aan , MARTENS Luc , VAN HOOSTE Els , VANDELOO Bert , Weytjens Caroline

Context: Mensen van Marokkaanse afkomst vormen de meerderheid van de mensen met een migratieachtergrond in Vlaanderen en Brussel. In de jaren 60 en 70 kwamen de meeste Marokkaanse ouderen naar België om te werken of om gezinshereniging te doen met het doel naar Marokko terug te keren. Door toenemende leeftijd en vergrijzing neemt het risico op chronische aandoeningen toe. Deze ouderen worden dus geconfronteerd met ziekten, lichamelijke en geestelijke aandoeningen en de dood. Dit maakte dat Marokkaanse ouderen behoefte hebben aan een palliatieve zorg en levenseindezorg, maar in België is er weinig bekend over hun kennis en perspectieven hierrond. Het is dus van belang om de perspectieven van ouderen van Marokkaanse afkomst met chronische ziekten in België, wat betreft levenseinde, palliatieve zorg (PZ) en levenseindezorg te exploreren

Onderzoeksvraag: Hoe kijken ouderen van Marokkaanse afkomst met chronische ziekten aan tegen het levenseinde, PZ en levenseindezorg? Wat zijn de ervaringen, kennis en standpunten van ouderen van Marokkaanse afkomst met chronische ziekten met betrekking tot palliatieve zorg en levenseindezorg in België? En In hoeverre speelt Marokkaanse migratieachtergrond een rol bij het verkrijgen van toegang tot palliatieve zorg en levenseindezorg in België volgens de ouderen?

Methode: Een kwalitatieve studie die is gebaseerd op het gebruik van semigestructureerde live interviews met 15 ouderen van Marokkaanse afkomst over het levenseinde, palliatieve zorg en levenseindezorg. Deze interviewstudie is uitgevoerd in het Darija (Marokkaans-Arabisch).Daarna werden de interviews gecodeerd, geanalyseerd op basis van thematische analyse en geregistreerd in en verwerkt met de NVIVO 12-software.

Resultaten: De meeste deelnemers (86,7%, n=13) hadden nog nooit van PZ gehoord. Van de 15 deelnemers was niemand bekend met deze term. Geen van de ouderen had eerder over dit onderwerp gesproken of het besproken met zorgverleners. Een meerderheid van de deelnemers (66,7%, n=10) was bereid en niet bang om over PZ en levenseindezorg te praten. Alle 15 deelnemers hadden verschillende meningen, kennis en ideeën over concepten die verband houden met PZ, waaronder vroegtijdige zorgplanning (VZP). De helft van de deelnemers gaf aan hierover al met hun kinderen en/of naasten te hebben gesproken. In dat geval ging het vooral over hun voorkeur om thuis verzorgd te worden, thuis te kunnen overlijden en geen zinloze zorg te krijgen. Slechts enkele deelnemers hadden hun voorkeuren met betrekking tot begraafplaats en opname in een rusthuis besproken.

Conclusie: Ouderen van Marokkaanse afkomst in deze groep waren niet bekend met de term 'Palliatieve zorg', maar hadden wel ideeën over gerelateerde concepten. Geloof en cultuur beïnvloedden hun perspectief hierop. Ouderen van Marokkaanse afkomst vertrouwden sterk op hun kinderen voor steun en zorg, en meldden geen problemen te hebben met communicatie met hun arts. Echter, communicatie over PZ is beperkt. Het is belangrijk dat huisartsen dit gesprek aangaan met ouderen en hun familie, met aandacht voor hun culturele achtergrond.